

Chi Tran chuyen

ĐIU RĂN CHÚA DUY

Điu Răn Thuy: „Chuy cã a ngõõ i”

Ngõõ n gõõ c tõi phõõ m đõõ c công bõõ ng đõõõ i các hình thõõ c khác nhau, tõi c tõi luy cã a cõõ i ngõõõ i khác mà không có sõõ đõõ ng ý rõ ràng cã a hõõ , tõi c tõi trõõ m cõõ p tõi n bõõ c cã a cõõ i cã a kõõ khác, là lòng tham lam cã a cõõ i võõ t chõõ t quá đõõ cã a con ngõõõ i.

Vì mõi t khi lòng tham lam trõõ nên quá đõõ , bõõ t tõi chõõ , thì tõi t nhiên nó sõõ đõõ u khiõõ n con ngõõõ i toàn đõõ n, tõi t tõiõ ng, lõi i nói cho đõõ n hành đõõ ng, nó sõõ làm cho con ngõõõ i đãm ra ích kõõ mõi t cách thiõõ n cõõ n, mù quáng, thiên lõõ ch và nhõõ t là vô hiõõ u hóa tiõõ ng nói cã a lý trí, tiõõ ng nói cã a lõõõ ng tri. Tõi chõõ đó, con ngõõõ i mõi t hõõ t lòng nhân ái, sõõ tõi trõõ ng, tõi cách cã a mình và cõõ chính sõõ ngăn cõõ n cã a tiõõ ng lõõõ ng tâm, và bõõ y giõõ con ngõõõ i chõõ còn là mõi t kõõ nô lõõ thuõõ n thõõ c cã a lòng tham lam võõ t chõõ t, không tõi nan làm bõõ t cõõ đõõ u gì, kõõ cõõ phõõ m tõi ác chõõ ng lõi đõõ ng loõõ i, miõõ n sao chiõõ m hõõ u đõõõ c cã a cõõ i võõ t chõõ t càng nhiõõ u càng tõi t. Quõõ thõõ t, ngõõõ i đõõ i đã nói rõi t chí lý: „Tham thì thâm, thâm thì si” là thõõ .

Vì thõõ , Điu Răn Thuy Dõõ y ta phõõ i tôn trõõ ng đõõ c công bõõ ng, phõõ i tôn trõõ ng tài sõõ n, cã a cõõ i và quyõõ n sõõ hõõ u chõõ cã a ngõõõ i khác. Cõõ m không đõõõ c chiõõ m giõõ hay làm hõõ hõõ i cã a cõõ i cã a ngõõõ i khác mõi t cách trái phép.

Các tõi i phõõ m đõõ n Điu Răn Thuy Bõõ y là:

* Trõõ m cõõ p, cõõõ p giõõ t tõi n bõõ c, cã a cõõ i cã a kõõ khác bõõ ng cách này hay cách kia.

* Lõõ a đõõ o, gian lõõ n khi buôn bán, chõõ ng hõõ n: nhõõ sõõ a cân hay các đõõ ng cõõ đo lõõõ ng đõõ đánh lõõ a và che mõi t khách hàng hõõ u kíõõ m lõi i lõõ c cho mình mõi t cách bõõ t chính. Bõõ i vì, khi buôn bán, ngõõõ i ta có quyõõ n đõõ t giá món hàng cao hõõ p lý và nõõ u khách hàng thõõ y võõ a ý thì mua, chõõ hành đõõ ng tráõõ trõõ lõõ a đõõ o khách hàng nhõõ võõ a nói là mõi t hình thõõ c cõõõ p giõõ t trái phép; do đó, sõõ tiõõ n thu đõõõ c tõi viõõ c bán món hàng hoàn toàn là tiõõ n bõõ t chính và bó buõõ c phõõ i bõõ i trõõ lõi i cho chõõ nhân cã a chúng.

* Cho vay nõõ ng lãi quá mõi c, nhõõ t là nhõõ n tâm "siõõ t cõõ" nhõõ ng ngõõõ i đõõ ng trong cõõ n cùng quõõ n và bó buõõ c phõõ i khõõ n khoõõ n vay mõiõõ n tõi n bõõ c cã a ta.

* Tõi i hõõ i lõõ ; thâm thõõ ng cã a công đõõ mõi u ích riêng tõi cá nhân hay gia đình.

* Tõi i chiõõ m đõõõ t cã a thánh, tõi c tõi n bõõ c, các cã a cõõ i hay các báu võõ t cã a Giáo Hõõ i, do lõõ a đõõ o, lõõ y trõõ m, oa trõõ hay thông đõõ ng mua bán trái phép.

* Chiõõ m giõõ cã a cõõ i cã a kõõ khác mõi t cách bõõ t công, tõi c:

- khi mõi c nõõ ngõõõ i ta mà không chõõ u trõõ võõ n và lãi nhõõ đã thõõ a thuõõ n;

- khi lõõõ m nhõõ t đõõõ c cã a cõõ i cã a kõõ khác bõõ thõõ t lõõ c mà không chõõ u hoàn trõõ lõi i cho sõõ hõõ u chõõ ;

- không trõõ tiõõ n công tõiõõ ng xõõ ng cho ngõõõ i làm thuõõ ;

- trõõ n thuõõ hay oa trõõ các cã a cõõ i gian phi.

Đõõ đõõ n bù tõi i lõõ y trõõ m hay chiõõ m giõõ cã a cõõ i cã a ngõõõ i khác, thì dù đõõõ i hình thõõ c nào hay bõõ ng cách nào, luôn luôn bó buõõ c phõõ i trõõ lõi i cho chõõ cã a chúng mõi t cách sõõ m nhõõ t có thõõ ,

nhu không, phải thêm tiền lãi để bù đắp số thiệt hại đã gây ra cho chủ. Còn trường hợp làm thiệt hại hay làm mất mát của chủ và để dùng của người khác, thì cũng bố cục phải biết thế nào để làm cách thế nào.

Hơn nữa, các tài sản và của cải khác, nhất là tài sản, tiền bạc và của cải thuộc Giáo Hội, mà ta chỉ muốn giữ một cách bất chính và không chịu trả lãi cho họ thì đi sau càng phải trả nợ người khác. Đó là đi ngược hoàn toàn hợp lý, phù hợp với luật công bằng tự nhiên, vì trong „số tiền” ta phải trả đi sau đó dĩ nhiên gồm có tiền vốn, tiền lãi và tiền phạt. Chẳng khác gì chủ: nếu ta trả lãi của cải mà ta có một cách bất chính cho chủ của chúng thì đi này, thì ta chấp phải trả lãi chính như người khác chóng qua vậy, còn khi chủ cho đi đi sau, tức sau khi bố cục sang thế giới bên kia, mình trả thì ta phải trả lãi bằng các của cải trả người khác, vô cùng quý báu, tức số vinh quang bất diệt và số hạnh phúc vô giá trong Nước Trời.

Sau cùng, còn hai điểm quan trọng khác ta cũng cần phải lưu tâm, đó là:

1) Thiên Chúa không luôn luôn gia hạn hay cho ta số tiền do muốn trả nợ lúc nào tùy ý, hoặc đi này hoặc đi sau như vua nói trên, nhưng khi chính Ngài đi „đích thân” đòi lãi các của cải vậy một cách nhân tiền ngay thì đi này đi một hình thức nào đó, mà dân gian thường hay nói là: „Của gian phi có chân nó đi”, hay: „của thánh có cánh nó bay”.

2) Như người một khi Thiên Chúa „đích thân” đòi lãi các của cải bất chính thì như thế, thì thế là ta bắt một đi các của cải đó và để người thì đi phạm Đệu Răn Thứ Bảy ta vốn phải mang, chứ không được tha, vì chính ta đã không tự ý hoàn trả lãi chúng. hình thức khác nhau, tức thế lý của của cải người khác mà không có số để người rõ ràng của họ, tức thế trả một phần tiền bạc của cải khác, là lòng tham lam của cải và tội chết quá đỗi của con người. Vì một khi lòng tham lam trở nên quá đỗi, bất tử chết, thì tự nhiên nó sẽ đi ngược khi con người toàn diện, tức thế trả người, lãi nói cho đến hành động, nó sẽ làm cho con người đi ra ích lợi một cách thiện công, mù quáng, thiên lệch và nhất là vô hiểu hóa tiếng nói của lý trí, tiếng nói của lương tri. Thế cho đó, con người một mặt hết lòng nhân ái, số trả trả, thế cách của mình và cứ chính số ngăn cản của tiếng lương tâm, và bày giục con người chỉ còn là một kẻ nô lệ thụ thần thế của lòng tham lam và tội chết, không thể làm bất cứ đi ngược gì, kẻ cứ phạm tội ác chết người đi để người, miễn sao chỉ muốn hiểu để của cải và tội chết càng nhiều càng tốt. Quả thế, người đi đã nói rất chí lý: „Tham thì thâm, thâm thì si” là thế.

Vì thế, Đệu Răn Thứ Bảy dạy ta phải tôn trọng đức công bằng, phải tôn trọng tài sản, của cải và quy định số hạn của người khác. Cần không được chỉ muốn giữ hay làm hại của cải của người khác một cách trái phép. R

LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân.